

Αισθάνομαι δυσπεψίαν ἢ βάρος εἰς τὸν στόμαχον ἔνθ' ἄν. : Ἐφαγα πολὺ καὶ βαρυστομάχιασα σύνηθ.

βαρυστομάχιασμα τό, σύνηθ. βαρυστομαχίασμα πολλαχ. βορ. ιδιωμ. βαρυστομάχιασμα Ἰων. (Κρήν.) Μήλ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ρ. βαρυστομαχιάζω.

Βαρυστομαχιά, ὁ ἰδ.

βαρυστομαχίλα ἡ, Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρυστόμαχος καὶ τῆς καταλ. -ίλα.

Βαρυστομαχιά, ὁ ἰδ.

βαρυστόμαχος ἐπίθ. σύνηθ. βαρυστόμαχους πολλαχ. βορ. ιδιωμ. βαρυστόμαχος Λεξ. Πρω. βαρυστόμαχος Σκῦρ. βαρυστόμαχος Σῦρ. κ.ά.—Λεξ. Βυζ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. βαρυστόμαχους Θράκ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐσ. στομάχι.

1) Ὁ προξενῶν βάρος εἰς τὸν στόμαχον, δύσπεπτος σύνηθ. : Βαρυστόμαχο φαεῖ. Τὰ φασόλια εἶναι βαρυστόμαχα.

2) Ὁ πάσχων ἀπὸ χρονίαν δυσπεψίαν Λεξ. Δημητρ.

βαρυσυννεφιά ἡ, πολλαχ. βαρυσυννεφιά Α.Ρουμ. (Καρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐσ. συννεφιά.

Ἡ λίαν συννεφώδης κατάστασις τῆς ἀτμοσφαιράς ἔνθ' ἄν. : Ποίημ.

Ἐτούτη ἡ βαρυσυννεφιά, ἡ σκοτιδιά, ὁ βρόντος

σὲ ἄλλο δὲν κατήντησε παρὰ δροσιὰ νὰ βρέξῃ

ΣΠερσειάδ. Σκλάβ. 65.

βαρυσυννεφιασμένος ἐπίθ. ΓΞενοπ. Ἀναδυομέν. 164.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρὺ- καὶ τοῦ συννεφιασμένος μετοχ. τοῦ ρ. συννεφιάζω.

Ὁ σκεπασμένος ἀπὸ πυκνὰ σύννεφα, ὁ λίαν συννεφώδης : Οὐρανὸς βαρυσυννεφιασμένος.

βαρύσωμος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. βαρύσωμος.

Ὁ ἔχων σῶμα βαρὺ. Συνών. βαρύψυχος 2, παχύς, χοντρός, ἀντίθ. ἀγγελικᾶτος 2, ἀδύναμος 2, ἀλαφρόψυχος.

βαρυσταξιδάρις ἐπίθ. Χίος.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρὺ-, τοῦ οὐσ. ταξίδι καὶ τῆς καταλ. -άρις.

Ὁ κάμων ταξίδια μακρᾶς διαρκείας : Ἄσμ.

Μηδ' ἀφ' τὸν ἥλιο μ' ἄσκημη μηδὲ τοῦ ἡλιοῦ καμένη,

μόν' ἀφ' τὸν ἄντρα τὸν κακὸν τὸν βαρυσταξιδάρι,

ὅπου μοῦ δίνει τὸ ψωμὶ 'ς τοῦ μαχαιριοῦ τὴ μύτη,

ὅπου μοῦ δίνει τὸ τυρὶ 'ς τοῦ πιρουνιοῦ τὸ δόντι

(μ' = εἶμαι).

βαρύτιμος ἐπίθ. Θήρ. Κύρ. Πόντ. (Οἶν.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. βαρύτιμος.

Ὁ ἔχων μεγάλην ἀξίαν, πολὺτιμος ἔνθ' ἄν. : Λαχτυλίδι βαρύτιμο Θήρ. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Κ.Δ. (Εὐαγγ. Ματθ. 26,7) «μύρου βαρυτίμου». Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. Πόντ. (Χαλδ.) Θηλ. Βαρότιμη Μεγίστ.

βαρυτιμῶ Μακεδ. (Χαλκιδ.) Μετοχ. βαρυτιμημένους Θάσ.

Τὸ μεσν. βαρυτιμῶ. Πβ. Σουτῖδ. «τιμιουλκῶν ἔλκων τὴν τιμὴν τούτέστι βαρυτιμῶν».

Ὁρίζω τίμημα μέγα : Ἄσμ.

Κι ἂν δὲν μὲ φτάσουν οὐδ' αὐτά, δίνουν κι τὰ φλουριά μου, δίνουν τοῦ δαρδαρῆζικου τοῦ βαρυτιμημένου,

ἀπὸ τοῦ βαρυτίμησαν 'ς τὴν Πόλ' οἱ γιρουντιᾶδες.

Μετοχ. = ὁ ἔχων μεγάλην ἀξίαν, πολὺτιμος ἔνθ' ἄν. : Ἄσμ.

Πουλῶ τοῦ κουδουλοῦ μου τοῦ βαρυτιμημένου,

ἀπὸ τοῦ τοῦ τιμήσανι ἰννεὰ χιλιάδες ἄσπρα.

Θάσ.

βαρύτονος ἐπίθ. σύνηθ. ὡς μουσικὸς ὄρος.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. βαρύτονος.

Ἐπὶ ἀοιδοῦ, ὁ ἔχων ἐνδιάμεσον φωνὴν μεταξὺ ὀξυφώνου καὶ βαθυφώνου.

βαρυφαίνομαι πολλαχ. βαρυφαίνουμι βορ. ιδιωμ. βαρυφαίνομαι Τηλ. κ.ά.—Λεξ. Πρω. Δημητρ. βαρυφαίνομαι Θράκ. Καπ. (Σιλ.) Κρήτ. Νάξ. (Δαμαρ.) Νίσυρ. Ρόδ. Σύμ. κ.ά.—Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρὺ- καὶ τοῦ ρ. φαίνομαι.

Μόνον κατὰ τρίτον πρόσωπον, φαίνεται βαρὺ, δυσάρεστον, κακὸν ἔνθ' ἄν. : Εἴμαστε ἀλλεῶτικα μαθημένοι καὶ μᾶς βαρυφαίνεται. Μὴ σοῦ βαρυφαίνεται πολλαχ. Ἐβαροφάνην του ποῦ τοῦ μίλησα Ρόδ. || Ἄσμ.

Μελαχρινάκι σέ 'πανε καὶ μὴ σοῦ βαροφάνη,

μαῦρο 'ν' γαί τὸ γαρέφαλο, πουλειέται μὲ τὸ δράμι

Κρήτ.

Μὲ περδικούλλα κάθονταν ψηλὰ 'ς ἓνα λιθάρι,

περιγελάει τὸν κυνηγὸ ποῦ δὲν τὴν τουφεκάει

κι ὁ κυνηγὸς σὰν τὸ 'μαθε πολὺ τοῦ βαρυφάνη

Ἡπ. (Τζουμέρκ.) Συνών. κακοφαίνομαι, ἀντίθ. καλοφαίνομαι.

βαρύφαιστος ἐπίθ. Πόντ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρὺ- καὶ τοῦ ὑφαισα ἄορ. τοῦ ρ. ὑφαίνω.

Ὁ δυσκόλως ὑφαινόμενος.

βαρυφημισμένος ἐπίθ. ἀμάρτ. βαρυφουμισμένος Κύρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρὺ- καὶ τοῦ φημισμένος μετοχ. τοῦ ρ. φημίζω.

Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ἡ φήμη εἶναι εὐρύτατα διαδεδομένη, πολύφημος, διάσημος : Ἄσμ.

Παπᾶ, παπᾶ, τὴν κόρη σου τὴν βαρυφουμισμένην,

ἀπὸ τὴν ἐφουμίσασιν παπᾶδες καὶ γουμένοι.

Συνών. ἀκουστός 3, ξακουσμένος, ξακουστός.

βαρυφορτώνω πολλαχ. βαρ'φορτώνων Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. βαρσοφορτώνω ἑνιαχ. βαρσοφορτώνων Θεσσ. βαρσοφορτώνω Κρήτ. Μετοχ. βαρυφορτωμένος σύνηθ.

Τὸ μεσν. βαρυφορτώνω, παρ' ὃ καὶ βαρσοφορτώνω. Πβ. Διήγ. παιδιόφρ. στ. 739 (ἐκδ. G Wagner σ. 167) «νὰ σᾶς βαρυφορτώνουσι, νὰ σᾶς ραβδοκοποῦσιν» καὶ στ. 635 «διὰ τ' ἀπανωγόμενα ποῦ βάνουν εἰς τὴν μέσην καὶ βαρσοφορτώνουν σας ἕως νὰ ἀναπνῆτε».

1) Ἐπιβάλλω, ἐπιθέτω βαρὺ φορτίον ἔνθ' ἄν. : Βαρυφόρτωσε τὸ ζῶο κι ἀπόστασε 'ς τὸ δρόμο. Βαρυφορτώνεται μὲ ψώνια πολλὰ καὶ κουράζεται. Βαρυφορτωμένο ἄλογο-μουλάρι κττ. πολλαχ. Βουνὰ βαρσοφορτωμένα (τὰ σκεπασμένα ἀπὸ βαρὺ στρῶμα χιόνος) Κρήτ. || Παροιμ. Βαρυφορτωμένο σπῖτι σὰν τοῦ Γύφτου τὴν καλύβα (εἰρων. ἐπὶ οἰκίας στερουμένης καὶ τῶν ἀναγκαίων σκευῶν καὶ ἐπίπλων) Ἰόνιοι Νῆσ. || Ἄσμ.

Ἄιτε, βρ' Ἀπρίλι δροσερὲ καὶ Μάι μὲ λουλούδια,

ὅλο τὸν κόσμον γέμισες λουλούδια καὶ καλούδια

κ' ἐμὲ μὲ βαρυφόρτωσες τὴν ὁμορφή γυναικα

Πελοπν. 2) Μεταφ. ἐπιβαρύνω Λεξ. Δημητρ. : Βαρύ-

φορτώνουν τὸ λαὸ μὲ φόρους. Βαρυφορτώνονται τὰ παιδάκια μ' ἀποστήθισες.

βαρυφόρτωτος ἐπίθ. ἀμάρτ. βαρσοφόρτωτος ΚΠΑ-λαμ. Ἀσάλ. ζωή² 105.

Ἐκ τοῦ ρ. βαρυφορτώνω.

Ὁ φέρων βαρὺ φορτίον: Βαρσοφόρτωτες βαρκοῦλλες.

βαρυχαρᾶσις ἡ, Χίος (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βαρυχαρᾶσις.

Βαρὺς κεφαλικὸς φόρος: Ἄσμ.

Μά ῥτεν ἡ βαρυχαρᾶσις καὶ τὸ βαρὺ χαράτσι καὶ βαρυχαρᾶσις τον ἐννεὰ χιλιάδες γρόσα.

βαρυχαρᾶσις Χίος (Καρδάμ.)

Ἐκ τῆς φρ. βαρὺ χαράτσι ἢ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. χαρᾶσις.

Ἐπιβάλλω βαρὺν κεφαλικὸν φόρον. Συνών. βαρσο-χαρᾶσις.

βαρυχειμασία ἡ, Σκιάθ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ρ. βαρυχειμάζω.

Βαρυχειμωνιά, ὁ ἰδ.

βαρυχείμωννα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *βαρυχείμωννος ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐς. χειμῶνας.

Ἐν καιρῷ βαρέος χειμῶνος: Βαρυχείμωννα βγαίνει χωρὶς παλτό.

βαρυχειμωνιά ἡ, κοιν. βαρυχ' μουνιά βόρ. ιδιῶμ. βαρυδειμωνία Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σταυρ. Τραπ.) βαρειοχειμωνιά Πελοπν. (Γέρμ.) βαρσοχειμωνία Τσακων. βαροχειμωνιά Ζάκ. Καπ. (Σινασσ.) Κέρκ. Κρήτ. Νάξ. (Ἐγκαρ.) Πάρ. Πελοπν. (Οἶν.) Σύμ. Σῦρ. Χίος κ.ά. βαρονχειμωνιά Θράκ. Λυκ. (Λιβύσσ.) βαρο-σειμωνιά Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐς. χειμῶνας.

Χειμῶν δριμύς ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Βάσταξον, κάρδᾶ, βάσταξον κάμποσα χρόνᾶ κι ἄλλο, ὅπως βαστοῦνε τὰ ραδὰ τὴν βαρυδειμωνίαν

Σταυρ.—Ποιήμ.

Μαύρισε, κῦμα, τὸν ἀφρὸ κ' ἐσεῖς βοννὰ τὸ χιόνι, γιὰτ' ἦρθε βαρυχειμωνιά καὶ δὲ λαλεῖ τ' ἀηδόνι

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,116.

Χωρὶς ποτ' ἐν' ἀπάνεμο μέσ' ὅς τὴν ἀνεμοζάλη οὐτ' ἔνα καταφύγιο ὅς τὴ βαρυχειμωνιά

αὐτόθ. 2,234. Συνών. βαρυχειμασία, *βαρυχειμωνικία, βαρυχειμωνίτσα, βαρυχείμωννο, ἀντίθ. ἀλαφροχειμωνιά.

βαρυχειμωνιάζω Πελοπν. (Μεσσ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. βαρυχειμωνιά.

Κάμνω βαρὺν χειμῶνα: Γνωμ.

Ὅταν ἀρχίσῃ ὁ Αὐγουστος νὰ βαρυχειμωνιάσῃ, ὁ γεωργὸς τ' ἀλέτρι του ἀμέσως ἄς ταιριάσῃ.

***βαρυχειμωνικία** ἡ, βαρυδειμωνιτιά Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *βαρυχειμωνικός.

Βαρυχειμωνιά, ὁ ἰδ.

βαρυχειμωνίτης ὁ, Πάρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. βαρυχειμωνιά καὶ τῆς καταλ. -ίτης.

Τὸ πτηνὸν βανέλλος ὁ λοφοφόρος (vanellus cristatus) τῆς τάξεως τῶν καλοβατικῶν (grallatores) ἐρχόμενον εἰς Ἑλλάδα ἀρχομένου τοῦ χειμῶνος καὶ ιδίως κατὰ τὰ μεγάλα ψύχη.

[**]

βαρυχειμωνίτσα ἡ, Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς, τοῦ οὐς. χειμῶνας καὶ τῆς καταλ. -ίτσα κατὰ τύπ. ὑποκορ.

Βαρυχειμωνιά, ὁ ἰδ.

βαρυχείμωννο τό, Αἴγιν. Κεφαλλ. Σίφν. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐς. χειμῶνας.

Βαρυχειμωνιά, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Παροιμ.

Ἡ γρᾶιὰ τὸ βαρυχείμωννο καρπούζει ἀναζήτα (ἐπὶ τοῦ ζητούντος τι παρακαίρως) Αἴγιν.

βαρύχερος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐς. χέρι.

Ὁ ἔχων χέρι βαρὺ: Βαρύχερος εἶναι κι ἄ σοῦ δώσῃ κἀνένα δάτσο, θὰ σοῦ σπάσῃ τοὶ μασέλλες σου.

βαρυχιονισμένος ἐπίθ. ΣΖαμπέλ. Ἄσμ. δημοτ. 755 βαρυδονισμένος Πόντ. (Κερασ.) βαροχιονισμένος Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ χιονισμένος μετοχ. τοῦ ρ. χιονίζω.

Ὁ σκεπασμένος ἀπὸ πολὺ χιόνι ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ βαρυχιονισμένο;

ΣΖαμπέλ. ἐνθ' ἄν.

Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸν τὸ πέραν τ' ἀντιβούνιν

καὶ τ' ἄλλο τ' ἀντιπέραστον τὸ βαρυδονισμένο;

Κερασ.

βαρύχολος ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐς. χολή.

Ὁ ἔχων βαρεῖαν χολήν, ὁ ὀργιζόμενος πολὺ.

βαρυχεῶ Πελοπν. (Λάστ. κ.ά.) βαρυχεῖζω Πελοπν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *βαρύχερος ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς φρ. βαρὺ χρέος.

Ἐπιβάλλω βαρὺν χρέος: Ἄσμ.

Μιᾶς χήρας, μιᾶς κακόχηρας μὲ τρεῖς ὀρφανοκαημένα, ἐκεῖνη ἐβαρυχεῖσα, βαρεὰ χρέη τῆς πῆρα

Λάστ.

Ἐβαρυχεῖζα φτωχοὺς κι ἀλάφρωνα τοὺς πλούσιους

Πελοπν.

βαρυχτυπῶ ΚΠΑλαμ. Θάνατ. παλληκ. 8 βαρσο-χτυπῶ ΔΚαμπούρογλ. Νεράιδ. κάστρ. 46 — Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. χτυπῶ.

Κτυπῶ βαρέως ἐνθ' ἄν.: Οἱ περπατησιᾶς βαρυχτυποῦσαν ΚΠΑλαμ. ἐνθ' ἄν. Ἡ καρδιά μου βαρσοχτυπᾷ ΔΚαμπούρογλ. ἐνθ' ἄν. Συνών. βαρσοκρούω. Καὶ ἀμτβ. πλήττομαι βαρέως Λεξ. Πρω.

βαρυψήνω ἀμάρτ. Παθ. βαρυψήνομαι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. ψήνω.

Ψήνω πολὺ.

βαρύψυχος ἐπίθ. Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐς. ψυχή.

1) Ἐγκυος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαρένω Γ 1, ἔτι δὲ δίψυχος. 2) Ὀγκώδης τὸ σῶμα. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. βαρύσωμος.

βαρυψυχῶ Κρήτ. βαρσοψυχῶ Κρήτ. βαροψυχῶ ΙΠολυλ. Διηγ. 55.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύψυχος ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρὺς καὶ τοῦ οὐς. ψυχή.

Φέρω τι βαρέως, στενοχωροῦμαι καθ' ὑπερβολὴν ἐνθ' ἄν.: Δὲ βαρυψυχοῦμε Κρήτ. Τόσο ἐβαρυνήχῃσα, ὥστε εἶχα σχεδὸν ἀποφασίσει νὰ πουλήσω ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου

